

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Ujházi Ede

Idő

1923

Személy

Szerző:

Cím: Ujházi özvegye visszaköveteli a fővárostól a Mester ereklyéit

Forrás:

Magyarország

3n

1923. 5. 9.

Ujházi özvegye visszaköveteli a fővárostól a Mester ereklyéit

füz.) (Oldal

Pert indított. — Nyolc tárgyalás volt eddig, de még nincs ítélet. — Ujháziné nyomorban

(A Magyarország tudósítójától.) A budapesti központi járásbírószágon érdekes per van folyamatban. A felperes özvegy Ujházi Edéné, a „Mester“ özvegye, aki a fővárostól visszaköveteli a Székesfővárosi Múzeumban levő Ujházi ereklyéket.

Még 1916 elején történt, hogy az özvegy, aki szorult anyagi helyzetben élt, megvétele ajánlotta a fővárosnak Ujházi Ede relikviáit. Bódy Tivadar akkori polgármester Wildner Ödön akkori tanácsnokhoz utalta az ügyet, aki megbízást adott a Fővárosi Múzeum igazgatójának, Csánky Dénesnek az ereklyék megvizsgálására. A főváros múzeumában akkor már elhelyezték Blaha Lujza értékes színészet-történeti gyűjteményét is, az igazgató természetesen pártfogolta a felejtethetlen Mester plakettjeinek, serlegcinek, képeinek és okleveleinek megszerzését.

A kedvező előterjesztés alapján a tanács 1916 március 7-iki ülésén

„tekintettel a művész nagy nevére és feleségének szorult helyzetére, az 1400 korona értékben megállapított vételár kiutalását elrendelte.“

Az özvegy fel is vette ezt az összeget.

A 1400 koronáért megszerzett Ujházi ereklyék között a következő tárgyak szerepeltek: Egy Ujházi plakett bronzból; a magyar művészek ezüst serlege, amelyet festők és szobrászok ajándékoztak a Mesternek, „Ujházi Edének, a legnagyobb Gonosz Pistának“ felírással; egy ezüst plakett a Nemzeti Színház művészeinek aláírásával, a Dunántúli Közművelődési Tanács feliratos plakettje; két kis ezüst koszorú; festmény „Ismeretlenről“, a

UJHÁZI EDE GONOSZ PISTA SZEREPÉBEN

mely a Mestert a Tolonc-beli (Mravcsák) szerepében ábrázolja; rajz „Ismeretlenről“ Ujházi Edéről, mint Gonosz Pistáról; egy jubileumi és két üdvözlő oklevél; három Ujházi fénykép; egy színlap.

A Nemzeti Színház nagynevű művészeinek özvegye 1921-ben

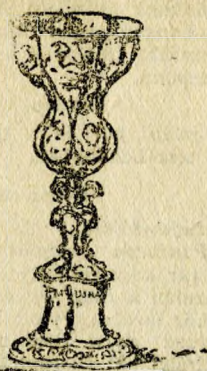
pert indított a főváros ellen a gyűjtemény visszaadása iránt.

A járásbírószágon beadott kereset szerint az 1916-ban adott 1400 korona csak előleg volt a becses ereklyékre. Ujháziné azt állította, hogy annak idején a főváros részéről ígéretet kapott, hogy még újabb öszszekkel fogják kárpótolni a relikviák átengedéseért. Mielőtt az özvegy a pert megindította volna, a fővárostól barátságos úton próbálta visszaszerezni az ereklyéket. Kérését azonban 1921 március 22-én a tanács a tisztügyességi véleményének meghallgatása után elutasította. „Boldogult férjének ereklyéire, amelyek a székesfővárosi múzeumában vannak és amelyeket a tanács 1916. évi március 7-én minden további kötelezettség vállalása nélkül vásárolt meg és a vételárát annak idején ki is utalványozta, a főváros korlátlan tulajdonjogot szerzett. A tanács az ereklyék visszaadását nem találta teljesíthetőnek.“ Így szól a tanácsi végzés, amelyen Sipőcz polgármester aláírása szerepel.

A járásbírószág ebben az ügyben már vagy nyolc tárgyalást tartott,

legutóbb a múlt szombatra tüztek ki ismét tárgyalást, amelyen Bódy Tivadar volt polgármestert ki akarták hallgatni. A tárgyalást azonban ismét elhalasztották, mert Ujházi özvegye Nagyváradra utazott, ahol meghalt az édesatyja.

Az özvegy a Mester halála óta a kultuszminisztériumhoz is, valamint régebben a Színművészeti Tanácshoz is számtalan kéressel fordult helyzetének

UJHÁZI EDE EZÜSTSERLEGE.

mégjavítása érdekében. A minisztériumhoz intézett feliratában annak idején elpanaszolta a sorsát attól a pillanattól kezdve, amikor fiatalasszony létező elvált a férjétől, hogy élete alkonyán a Mester oldala mellett lehessen, aki iránt „legyőzhetetlen vonzalmat érzett.“ Nagy feltűnést is keltett, amikor a fiatalasszony Nagyváradról hirtelen a fővárosba költözött és a fáradt öregségének csöndes napjait élő Mester életpárjánál szegődött. Ujházi nyugdíjazását ennek a vonzalomnak tulajdonította az asszony. 1913 szeptemberében Abbáziában üdültek, amikor megérkezett a nyugdíjaztatási levél. A nyugdíjaztatás 1914 január elsejével azzal az indokolással történt, hogy a művész, aki több mint negyven évi színészkedésének nagyrészt a Nemzeti Színháznál töltötte, betegsége miatt már másfél éve nem léphetett fel.

A Mester nyugalombavonulása után, 1914 március 13-án házasságot kötött a nagyváradi elvált asszonnyal. Ujházi özvegy elpanaszolja a kultuszminiszterhez intézett feliratában, hogy férjével a legnagyobb nélkülözések között tengette életét, mert nyugdíját egy

bank régebbi tartozása fejében letiltotta, s hosszas betegségére minden pénzét, jövedelmét felemésztette, úgy hogy az utolsó időben már mindenét zálogba tette.

Zálogba került Ujházi jubileumi aranyérme is, amelyet Budapest közönsége adományozott. Bánffy Miklós gróf akkori intendáns a Mester halála után — 1915 november 5. — kiváltatta az aranyérmet egy Károly körüli zálogostól, kiváltatta az intendáns a Mester vaskorona rendjét és Ferenc József-rendjét is.

Ujházi halála után a Nemzeti Színház az özvegy részére nem folyósított nyugdíjat, hanem 1917. január 1-től minden három hónapban a Radnótfáy-alapból 50 koronát utaltak ki a részére. Ujháziné legalább havi 400 korona kegydíjat kért, kérelmét azonban nem teljesítették.

Ujháziné nyomorában darabonként adta el a még megmaradt ereklyéit magánosoknak, majd kalapüzletet nyitott, de ez a vállalkozása sem sikerült. Kétségbeesésében most a fővárostól igyekszik visszaszerezni az ereklyéket, amelyek szerinte az átadás idején, 1916-ban, megérték 40.000 koronát.

UJHÁZI-ÉDE SZUSZ BABÉR ÁCA

A járásbíróság még nem tűzött ki újabb tárgyalást ebben az ügyben, bevárja Ujházi özvegyének visszatérését. A romantikus éleű asszonynak Nagyváradon sem volt szerencséje. Atyja halála után meg akarta szerezni annak nagyváradai lakását, a román hatóság azonban elutasította a kérését és kiutalta a lakást egy bíró részére.